

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 50 >
Helyben naznoz nordeva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 24.

A kvóta-buvódsdi.

Amióta az osztrákok Magyarország hozzájárulását a közösiügyi kiadásokhoz csekélyleni kezdték és az eddigi hozzájárulási aránynak Ausztria javára való megváltoztatását sürgették: azóta sem a kormánytól, sem pártjától őszinte szót az ország ez ügyben nem hallott.

Még a képviselőház kvóta-bizottságának elabofratumai, melyekről mindenki azt hitte, hogy minden kvóta-emelést elvben visszautasítanak, ezek sem voltak őszinték, nem voltak komolyak.

Különben hogyan tagadhatta meg volna azokat, Tisza Kálmán, hogyan csavarhatta volna el Falk Miksa, pedig az első értelmi szerzője, a második fogalmazója volt amaz eloboratumoknak.

Ezt nem azért konstatáljuk, mintha minket ez az eljárás meglepett volna, hanem pusztán abból az okból, hogy az ország lássa, hogy kik azok, akik a magyar állam tekintélyét aláássák. Igenis! Hogyan higgyen az osztrák a magyar parlament többségének komolyságában és szavahihetőségében, mikor a kvóta-bizottság maga meghazudtolja önnönmagát és mikor oly férfiak, mint Széll Kálmán, Falk Miksa, no meg Tisza Kálmán — akinél ez nem ujság — visszaszivják azt,

amit írásban és nyomtatásban az osztrák kvóta-bizottság tulköveteléseire elutasító válaszul adtak volt.

Szégyenszemre be kell vallanunk, hogy az osztrákok magasan felülállanak a mi parlamentünk fölött.

És kinek köszönhetjük ezt a szégyenletes állapotot? Báró Bánffy miniszterelnöknek, aki a kvóta-bizottság háta mögött tett engedményeket az osztrákoknak; de még inkább köszönhetjük ezt a kormányt kufár elvtelenségének, melynek oszlopos tagjai a kvóta-bizottságban eladták meggyőződésüket, amelylyel kijelentették, hogy Magyarország nem viselhet el nagyobb közösiügyi terheket az eddigieknél.

Ezt a szánalomraméltó helyzetet még siralmasabbá tette az, hogy sem b. Bánffy, sem társai nem mertek színt vallani s nem merték kimondani, mennyivel »muszáj« nekik a kvótát emelniök, hogy a kormányon, a hatalom birtokában maradhassanak.

Ezzel is rászolgáltak arra, hogy az osztrákok szánalommal vegyes mosolylyal tekintsenek a magyar nemzet »állami önállóságára,« amennyiben ezt a kormányt képviseli.

Mert hát mind buvódsdit játszottak Bánffytól kezdve Hegedüs Sándorig a magyar nemzettel a kvóta-kérdésben.

Az egyedüli Gajári Ödön szolt nyiltan, hogy bizony a kvótát emelni »muszáj.«

Legujabban pedig Szende Béla, a lugosi kerület kormánypartii jelöltje szintén őszinte szót ejtett ez ügyben, kijelentvén, hogy »el lehetünk készülve arra, hogy a kvótát harmadfél százalékkal föl kell emelni, ami — ugymond a kormánypartii jelöltje — ez ország gazdasági föllendülésével (?) megokoltnak (!) mutatkozik.«

Tiszteljük az őszinte szót, de félünk, hogy Szende Béla vezérei azért játszanak a szavakkal és azért folytatják a buvódsdi-játékot, mivel még a harmadfél százaléki emelésnél is tovább akarnak menni.

De még amugy is tisztán állhat most az ország választói előtt az, hogy a kvóta-emelés arányában mindenkinek az adóterhe is harmadfél százalékkal emelkedni fog.

Ezt Szende Béla szavai után nem lehet kétségbe vonni.

Sokat lehetne erről írni, de száz szónak is egy a vége, ezuttal az, hogy aki nem akar magára harmadfél s valószínűleg még nagyobb adó-emelést venni, az — ne szavazzon kormánypartii jelöltre.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vagyon és szerelem.

Irtá: KRITSA RÓZA.

Tölesvári Tölesváry Dénes, a gazdag földesur, íróasztala előtt ül, hová az inas upp az előbb helyezé el, a postáról hozott leveleket. Válogatás nélkül, úgy a mint egymáson voltak, vevé kezébe egyenként.

A legelső jóságfelügyelője irtá; nagy érdeklődéssel olvasta a termés állásáról a tudósítást. Még azután is, midőn már rég végére ért a soroknak, jó ideig tartá kezében a levelet, értékes csibukájából élvezettel eregetvén a finom magyar dohány — saját termése füstjét, a melynek kékes karikái pajkos tánczot jártak körülötte. Arcza nagy meglepedést árult el, mert a tudósítás igen kedvező vala. A jóság felügyelő arról értesíté, hogy a termés ez évben várakozáson felül ütött ki: a nagy gonddal ápolit, kitünő talaju földek, a kedvező időjárás mellett, az eddigieket jóval felül muló termést hoztak be.

Unottan dobá félre feltöretlenül az utána következő levelet: a czimirat betüiben egy elszegényedett unokafivérének kézvonásaira ismert.

— Mennyi zaklatásnak van kitéve a vagyonos ember; mondá boszusan — s miért fárasztanám magam annak átolvasásával, hisz úgy is ismerni vélem tartalmát: ez is pénzkölesnért fordul hozzám, mint tevék azt már

rokonaim közül számosan . . . Hát azt hiszitek ti, éhletetlen buta nép, hogy én, a ti kényelmetek megszerzéséért fáradoztam, küzdöttem annyit! . . . Ha nem lettetek volna olyan ostobák, tétlen ülök, ti is gyűjthettek volna vagyont . . . Én sem atyámtól öröklém az enyémet. A szerény földszintes házon kívül, alig száz holdnyi földet hagytak rám szüleim. És ma — folytatá önelégült mosolylyal — a leggazdagabb földbirtokosok egyike vagyok a megyében.

Ügyvédétől jött a harmadik levél. Ez arról értesíté, hogy azt a jelentékeny pert, a melyet egy régi adósa ellen folytatott, megnyerte; már most csak a végrehajtást kell kikérni.

— Magam is ott fogok lenni az árverésen monologizált ujra — és egy megbizottam által megvásároltatom azt a gyönyörű erdőt. A legszebb tutajfákat lehet vágatni ottan, s reményem van, hogy e 40 holdhoz is potom áron fogok jutni.

Kezébe vevé a negyedik levelet, arcza kíváncsiságot és boszankodást árult el egyszerre, hogy vajjon mi lesz tartalma annak: egyetlen gyermekétől, Budapesten lakó fiától jött az.

— Mit írhat az s rossz fiu? — mormogá, miközben feltöré a levelet. — Nem gondolnám, hogy ujra pénzt merne kérni tőlem, hisz vele én már ez iránt leszámoltam . . . A haszontalan azt hiszi, hogy csak úgy hull zsebembe a pénz . . . De lássuk hát, hogy mit akar.

» Szeretett jó atyám!

» Mintha csak látnám arczán a boszankodást, hogy ujra zaklatni merem soraimmal.

Ezuttal azonban nincs mitől tartania, mert most nem fogom pénzkéréssel háborgatni. Jelen levelem csakis örvendetes dolgokról szolt és szivemet jól eső érzéssel tölti el az, hogy jó atyámnak népi kárpótlást nyujthatok eddigi könnyelműségemért azon tudósítással, hogy a mire olyan nagyon törekedtem: az ügyvédi oklevél már kezeim között van. Ezzel kapcsolatosan még egy második — reám nézve igen boldogító — eseményt is közölni óhajtok kedves atyámmal.

» Ismeretséget kötöttem egy vidéki bájos szép leánnyal, a ki szivemet már az első pillanatban lángra gyújtá; a kinek nemesen érző művelt lelke összhangzatban áll, külső szépségével. És én oly boldognak érzem magam, hogy szerencsés valék e bájos angyal viszonszerelmét megnyerni! . . . A kedves Lotti felbátorított arra, hogy kezéért atyjához forduljak, s örömem határtalan vala, midőn az apa hirül adá igenlő válaszát. Eljegyzésem e hó végén fog megtörténni, a melyre remélem kedves atyám becses megjelenését is. És azután törekedni fogok azon, hogy lehetőleg gyorsan hárittassék el azon egyetlen akadály, a mely e házasság útjában áll. Lotti ugyanis nem az én vallásomon van; de ez nem baj, mert valamint ő, úgy szülei is készséggeladták beleegyezésüket az én hitemre való áttérésre . . .

» Sokszor gondolkozom afölött, hogy Isten minő jóságomért halmozott így el kegyével, mert valóban igen boldognak érzem magamat, birva az emberek becsülését és imádott Lottim szerelmét. Aztán megjelenik lelkem előtt, be-

»Ugy akar meghalni mint Krisztus!«

Minden bevezetés és minden magyarázat nélkül adjuk a következő táviratot, melynek szük szavu szövege többet mond, mintha mi hasábotkat íránk ez ügyben. A sürgöny így szól:

Budapest, okt. 23. (Saját tud. táv.)
A breznóbányai kerületben (Zólyom megye) Erdőközben hivatalos jelentés szerint minap sortüzet adtak a néppárti választókra, mely alkalommal egy *tizen hat éves leányt* a csendőrök agyonlöttek, nyolcz egyént súlyosan, tizenhármat pedig könnyen megsebesítettek.

A súlyosan megsebesültek között volt *egy áldott állapotban lévő asszony*, aki nem sokára meghalt. Mikor az orvos hozzá közeledett, hogy sebeit megvizsgálja, a haldokló terhes asszony nem fogadta el az orvosi segédelmet, hanem egyre ezt rebegette folytonos imádság közben:

— *Ugy akarok meghalni mint Krisztus.*

A körülállók sűrű könyhullatással nézték a szegény terhes asszony vonagló vergődését és vele imádkoztak.

Sanguis martyrum semen christianorum!«

Az állami anyakönyvvezetés pénzügyi terhe a fővárosban.

A főváros jelentékeny deficittel záródó költségvetési előirányzatában az egyensúlyt megbontó faktorok között az állami anyakönyvvezetés nem utolsó helyen áll. Az állami anyakönyvvezetésnek a kizárólag az állami közigazgatáshoz tartozó szolgálati ágának az ellátása a főváros költségvetését a jövő évben 64.485 frttal terheli, a mi jelentékeny emelkedés az idei 61.825 frttal szemben. A költségek megoszlása a következő: Személyi kiadások 51.113 forint, szolgáló ruházata 138 frt. házbér 6908 forint, fűtés, világítás stb. 3668 frt. irodai kiadások 1252 frt. butorok és felszerelési tárgyak 450 frt. különféle 750 frt. Fedezet a 64.485 frt kiadásra 20.000 frt, a mi alakul a 15.000 frt államsegélyből és az 5000 frtból, a mit a főváros az anyakönyvi kivonatokra díjából vár.

teges jó anyámnak szelid arca, a ki utolsó eljöttömkor azt mondá, hogy gyermeke boldogságáért buzgó imáit fogja az ég Urának küldeni . . . Neki köszönhetem tehát, hogy olyan boldog vagyok! Csak már itt lenne az a nap, a melyen Lottimnak örökhűséget fogadok az oltár előtt. Hígyje el, kedves atyám: szerelmem oly mély, hogy ha valamely akadály folytán házasságom meg nem történhetnék, egész életemre boldogtalan lennék.

De most látom, hogy mily ügyetlenül állítam össze levelem, hisz még be sem mutattam önnek leendő apatársát; de a boldogság egészen zavartá tette fejemet . . . A Lotti atyja Karfenkelstein nagybírlőnek ispánja Kapcza Márton.

Mintha kigyó csipte volna meg, úgy ugrott fel székeről a gögös földesur s a kezéből földre dobott levelet dühösen taposta lábaival. Ropant felindulás vett erőt rajta: arca kivörösödött s nyakát fojtogatni kezdé a keményített inggallér.

A düh első rohamának nyilvánulása után, kimerülten rogyott vissza székerre. Majd ismét felugrott, s hosszú léptekkel járt fel-alá a szobában, zsebkendőjével törülgetvén homlokáról a verejték cseppeket.

— A haszontalan, semmirekellő fiu; mondá faldokolva — milyen szegényt akar hozni öszülő fejemre! . . . Családtagul, menyemül nekem, a gazdag földbirtokosnak, egy zsidó ispánjának a leányát. A tiszta nemes vér közé egy ily famíliát. Beh szépen hangzanék: Tölcsvári Tölcsváry Béláné, született Kapcza Sarolta! Hahaha! — kacagott keserűen. Még csak az kellene . . .

Tehát a fővárost 44.485 frt deficit terheli az anyakönyvvezetés címén.

A kilencz kormánypárti képviselő büszke lehet erre a fényes pénzügyi eredményre.

A polgárok pedig, kiknek keserves adójából fedezik e költségeket, most láthatják, hogy mire »jó« az anyakönyvvezetés; mert amíg ez az egyháziak kezén volt, meg voltak kímélve ettől a tehertől.

A kormánypárt programja.

(—a.) Legalább háromszáz kormánypárti jelölt mondott már programbeszédet, köztük 5—6 miniszter is, még sincs az ország tájékozva a kormány programjáról. Amit a kiegyezésről és a kvótáról mondtak, abból ki lehet ugyan olvasni azt, hogy fel fogják emelni a kvótát, tegnap előtt a Lugosi kerület kormánypárti jelöltje Szende Béla, nyíltan meg is mondotta, hogy két vagy harmadfél perzentos emelésre el kell készülnünk, — de ezt gondolom csak nem tartják programnak.

Egyszer már megtette Bánffy azt, hogy Bécsben meginterwievoltatta magát s elmondta előtte egy félesztendőre szóló programját és egész flegmatikusan hozzá tette, hogy »a többi majd magától jön.« — Azt hiszük, hogy most is ebben bizik a kormányelnöke, ez a »mély bölcseségű államférfi.«

Mindazáltal gondoskodtak arról, hogy az »O. É.« utján (kár, hogy nem a »Budapesti Közlöny« utján) megtudja az ország, népe kormányunk szép terveit. Egy proklamáció jelent meg u. i. ennek a lapnak nyomdájában.

Ez a kiáltvány kidicséri a kormány működését úgy, ahogy szegyenlené azt tenni a legutolsó kortes is. »Mint a hány esilag van az égen, oly sok dologt forgatott fejében a kormány. S minden gondolata a ti bajaitokon kívánt segíteni.« Ennél nagyobbat még álmodni is bajos lenne.

És hogy nem tudta ez a kormány megvalósítani nagyszerű terveit, annak oka egyedül az ellenzék. Meg is kapja érte mindegyik a magáét. Még azzal is meri vádolni az ellenzék, hogy »össze akarnak veszíteni bennünket jó királyunkkal.« Nem átalják tehát bevonni a pártküzdelembe magát a koronát sem.

De hagyjuk az ellenzéki pártok szidalmaztatását, lássuk inkább a programot.

Ha elpusztul a szőlőtöke, határaitokat elveri a jég, — lesz inség kölcsön, meg adóellen-gedés.

Elpusztulnak a teheneitek, — küld a kormány tenyész állatokat.

Ha rozzant az iskolátok, kaptok ujat. Olcsó

Milyen öröme lenne irigyeimnek, ha létre jöne e házasság! . . . Hálátlan rossz fiu, mint fogadkozott ezelőtt két évvel, a midőn 5000 forinttal mentettem ki a bajból. A korhely fráter: 5000 forintot lumpol el és öngyilkossággal fenyegetett, ha meg nem mentem becsületét. És azután milyen érzékenyen tudott hálálkodni és biztatni engem, hogy jövőre milyen örömem lesz benne. Igazán, ez a Béla meg örült: mint örömhirt adja tudtundra házassági szándékát. Abból nem lesz semmi! . . . Megírom neki, hogy egy filléremre se számíton, mert vagyonomat idegenekre fogom átruházni, ha szét nem szakítja e viszonyt.

Íróasztalához ült, hogy azonnal válaszoljon fiának. Már tollát is bemártá a tintába, de felindulása még oly nagy vala, hogy nem érzé képesnek magát egy hatásos levél megírására.

Fejét kezére hajtva, már jó ideje gondolkozott a megírandó szavak fölött, de a fejében levő chaos miatt semmiképpen nem tudta eszméit rendezni. Csak azzal az egygyel jött tisztába, miután ismerte fiának makacs természetét, hogy nem lesz czélszerű, ha mindjárt fenyegetéssel akarna hatni reá. Egyelőre kére-sel, szép szavakkal gondolt e lépésről lebeszélni őt; a kitagadási fenyegetést végső eszköznek tartá fenn.

— Holnapra kell hagynom a levélírást, ma teljesen képtelen vagyok rá — mormogá bosszusan, tollát az asztalra dobva — milyen rossz napot csinált nekem az a haszontalan Béla, azzal a kapeza . . . leánnyal. A gonosz vipera! Mint szeretném össze morzsolni a tiz ujjammal, hogy semmivé legyen. A fejem is fáj

hitelt nyújtani, terheitek növekedését meggátolni, földjeitekben (betűről betűre) titeket megtartani — kedves kötelességének tartja a kormány. Nagyobbacska városoknak kaszányát és dohány gyárat ígér.

Legjellemzőbb a következő klasszikus befejezés: »A néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Ha tudná a kormány, mire van szükségetek, szívesen megtenne mindent érte. De hát nem tudja, — ez a baj!«

Az tagadhatatlanul nagy baj, hogy a kormány nem tudja, mire van szüksége a népnek, — még nagyobb baj az, hogy mindezt csak kormánypárti szavazóknak ígéri, ékes bizony-ságául annak, hogy a liberális államhatalom mily nagyra becsüli — az egyenlőséget.

Választási mozgalmak.

Katonai intézkedések a választásokra.

Már említettük, hogy a miniszter leirt a törvényhatóságokhoz, az iránt, hogy a képviselő-választások alkalmából, tekintettel a folyamatban levő ujonczoktatásra, a katonai parancsnokságok csak korlátolt számban bocsáthatnak csapatokat a választásokhoz s kérik, hogy a hatóságok csak a legszükségesebb esetben és számban kérjenek katonaságot.

Nagyvárad város polgármestere ennek szem előtt tartásával, megkereste a nagyvárad katonai parancsnokságot az esetleg szükségesendő katonaság iránt.

A parancsnokság válaszul értesítette a várost, hogy a katonaság nem vonul ki a választás napján a választáshoz, azonban a várban készenlében lesz megfelelő számban, hogy a választási elnök rendelkezésére szükség esetén kivonuljon.

A megyében.

A választásoktól már alig öt nap választ el bennünket, s Biharvármegye egyik-másik választókerületében ujjabb és ujjabb jelölteket léptetnek fel. A kormány párt sok kerületben igen kétes eredménynek néz eléje, daczára a hivatalos apparatus és más kortes eszközök teljes igénybe vételének.

Szokoly Tamás jelölése.

Az ugrai kerületben Szokoly Tamás nagyvárad ügyvédet léptették fel nagy lelkesedéssel az ellenzéki választók, Tiszta Istvánnal szemben, mivel Szatmári Mór eddigi jelölt visszalépett Szokoly Tamás javára. A kerület ellenzéki választói nevében egy kül-

anyira felizgatott levelével. Örökösen csak a sok bosszankodás miatta, a helyett, hogy örömet igyekeznék szerezni. Öröm! . . . de hát ismerem-e én ezt az érzést? Pedig nagy vagyonom miatt körülvéve vagyok az irigyektől; hiszen olyan örömtelen az én életem, mintha csak átok volna rajtam.

Átok! . . . E szónál összerázkódott, mert egy kép merült fel lelke előtt a multból . . .

Egy ifju leánynak halvány arca jelent meg előtte, a mint mély bánatot tükröző sötét szemével esdőleg nézett reá, s kétségbeesett hangon kéré, hogy ne taszítsa el magától.

És ő így szólott a leányhoz:

— Ne nehezteljen rám Irma, bocsásson meg nekem, mert nem rajtam mulik, hogy kegyedet nem vehetem nőül; hiszen ha szívem szerint cselekedhetném, úgy csakis kegyeddél lépnék oltár elé; de atyám semmiképpen nem akarja beleegyezését adni e frigyhez. Azonban ez ellenkezés nem állana gátul utamban, ha bírnék önálló vagyonnal és követhetném szívem sugalmát; de atyám szerény vagyonával szabadon rendelkezhetik míg életben van. Milyen vágyonból tudnám tehát családomat eltartani? . . . Atyám mint egyetlen fiát maga mellett óhajtott tartani, hogy birtokainak egy hü és gondos rendezője legyen. Most, keserűséggel gondolok arra, hogy miért nem törekedtem egy oly pályá felé, a mely önállóságot biztosított volna nekem. Akkor nem lennék függővé téve a szülők akarától.

— Oh Dénes — rebege a leány — miért akar ámitani engem; miért nem vallja be, hogy szíve már meghidegült irántam; hogy szerel-

dótság járt Szokoly Tamásnál Paksy földbirtokos vezetése alatt, a ki felkérte a jelöltség elfogadására. Szokoly Tamás engedve a közóhajnak, elfogadta a jelöltséget, 48-as programmal. Tisza István bukását biztosra veszik, mert a kerület nagy többsége rendületlenül kitart a 59-es elvek mellett és a kormányparti kortések sehogy sem boldogulnak: minden erőlködésük haszontalannak bizonyult. Szokoly Tamás már kiutazott az ugrai kerületbe, választói közzé.

Az ugrai kerületből írják nekünk.

A nagy napok, melyeken az ország választó polgárai jogait gyakorolhatják, imemár közel vannak, sőt mondhatjuk, hogy már a kert alá értek. A választások közelségét és az ugrai kerület kormányparti képviselőjelöltjének — Tisza Istvánnak — talán nem egészen biztos győzelmét mutatja azon körülmény, hogy a cséffai t. körjegyző — Székelyhidny ur, állítólag felsőbb hatósága utasításából, tegnap felkereste Hritzko György r. k. tanítót abból a célból, hogy öt és híveit (t. i. a cséffai katolikusokat) elveik megtagadására bírja, illetve, hogy ne politizáljanak. Pedig hát úgy tudjuk, hogy alkotmányos országban élünk, hol minden polgár bátran fejezheti ki politikai nézetét. És ki is fejezi bátran, kinek e politikai nézete a választással — nevezetesen a kath. vallással — szoros összefüggésben van.

Sok mindenfélét hozott fel a t. jegyző ur; többi között emlegette, hogy Tisza István, mint szomszéd birtokos, meg is érdemli, hogy a cséffaiak reá szavazzanak és hogy a cséffaiaknak erkölcsi kötelességök — már hálából is — mellette szavazni, mert annyi meg annyi jótéteményben részesíti őket. Pedig hát e jótéteményekről a község vagy egyáltalán semmit, vagy csak nagyon kis mértékben tud valamit. De ha bármennyi jótéteményben részesítene is a községet és ennek lakosait; mégis nincs rendén és nem igazságos dolog, hogy annak fejében valakinek meggyőződést és szabad választás jogát kívánják lefoglalni.

Midőn azonban észrevette a t. jegyző ur, hogy a tanítót még sem lehet az ő terveihez hajlékonyabbá tenni: ijesztgető kifejezéseket kezdett használni, remélvén, hogy ez által könnyebben jut majd a célhoz. Mindez azonban semmit sem használván: elég boszusan eltávozott.

Tenkén — mint nekünk írják — a vidék román papjai a Korona-vendéglőben értekezletet tartottak az iránt, hogy a románok képviselő választáson actív részt vegyenek-e és e végből Szebenbe küldöttséget menesztettek meg-

tudni, hogy ők is passivitásban maradjanak-e a jelen képviselő választásnál.

Ifj. Vince Miklós néppárti a jelöltségtől visszalépett.

Kiss Elek contra Tisza László.

A bihari kerületben is új jelöltet kiáltottak ki, akiről az egész választási mozgalomban szó még nem volt. A kerület muszaj-jelöltjével, Tiszza Lászlóval szemben, akit a kormány mindenáron rá akar erőszakolni a bihari kerületre: Kiss Elek volt központi főszolgabíróként léptették fel jelöltül. S ismerte a kerület választópolgárainak magatartását a muszaj-jelölttel szemben, Kiss Eleknek meglehetősen kilátása lehet a mandátumra. Ez által visszaadná a Tisza-familliának a kölcsönt, Tisza István azon erőszakos eljárásáért, hogy Kiss Eleket kibuktatta a főszolgabírói székből. Bihar megyében egyébiránt mindegyre terjed az elégtelenség s ellenszenv a Tisza-család ismeretes önkénykedése miatt.

A magyar-csékei kerületben a kormány-part jelöltje: Goldis József sorba járja a választó-kerület községeit s beszédet tart a választókhoz. Kisérétében van. Szöllőssy Ferenc tk. főszolgabíró. Programbeszédet tartott Tasádfőn, Mikló-Lázurun, Farkas-Patakon, Venteren, Nánhegyősele, Dobresten, Papmezőn és Szombatságon. A jegyzők, községi bírák erősen korteskednek mellette.

A nagy-szalontai kerületben Lovassy Andor köruton van a kerület összes községeit bejárja. Anton csekély számú becsődített választó előtt mondta el programbeszédét. Ó-Homorogon a községházánál a magyar és román testvériségről tartott beszédet a néphez Jánosda választói előtt szintén tartott programbeszédet. Ellenjelöltje, ki a kerület összes magyar választóinak bizalmát bírja, bizton számít a teljes diadalra.

A margittai kerületben a szabad-elvű követjelölt Örley mellé a függetlenségi párt is talált jelöltet Bakonyi Soma debreczeni ügyvéd személyében, ki »Kossuth«-párti programmal lépett fel. Bakonyi tegnap jött Margittára programbeszédjét megtartani. Fellépését a függetlenségeik bizony nem nagy rokonszenvvel fogadják könnyen kitalálható okból s itt úgy látszik, hogy a mindig körutra járó Örley-nek megválasztása ily körülmények között nagyon valószínűvé lett. Örley állandóan Margittán tartózkodik s a mölki uradalom vendége s innen teszi naponként kirándulásait.

Mező-Kövesd: A kerület nemzeti párti jelöltje Hock János október 18-án mondotta el

programbeszédjeit a vidéken a lakosság értelmisége és módosabb elemeinek tetszése mellett. A kormányparti Timon Ákos pedig 19-én Bogácson fejtegette elveit. Bár négy falu lett volna összeterelve programbeszédjének meghallgatására, de bizony a vele jött hivatalos közegek, csendőrök, valamint a zsidókon kívül alig hallgatta egy pár polgárember, azon is minden lekesedés nélkül. Előreláthatólag igen izgalmas választásnak leszünk tanui.

Letenye: A nemzeti párti Remete Géza és a néppárti Lepsenyi Miklós küzdöttek eddig a kerületben a mandátumért. Az összes liberális elemek csoportosultak a nemzeti jelölt zászlaja körül s most a kormánypart közbeszóltott és fölléptette Pekár Gyulát kormányparti programmal. Ezzel a Remete Géza helyzete meggyöngült s a néppárté megerősödött.

Abauj-Szepszi: Főispáni rendeletre úgy a szepsi, mint a garbócz-bogdányi kerületben a nemzeti párti Horánszky Nándor és Károlyi Sándor gróf ellen az egész szolgabírói és jegyzői apparátust mozgósították. A kiadott jelszó ez: minden áron meg kell buktatni Horánszkyt és Károlyit is, pénz, erőszak, megfélemlítés, csábítás, hivatalos hatalommal való visszaélés, mindez alkalmazható a legnagyobb mértékben. Erősen áll azonban mind a két kerület nemzeti pártja.

Szin: A szini és a görgői kerületre nézve a függetlenségi és a kormánypart paktumot kötött. Görgön fölléptették a Kossuth-párti Lakatos Miklóst és itt a kormánypart nem állított ellenjelöltet, a szini kerületben fölléptették Harsányi Józsefet, a ki ellen a függetlenségi párt nem állított ellenjelöltet. Ezt a paktumot mindkét részen becsülettel megtartották az utóbbi napokig; de helyet kellett szorítani egy kiszorult kormánypartinak s kiszemelték az egészen csöndes kerületet, amelyben Lakatos Miklós nyugodtan nézte az idők folyását. A járási főszolgabíró, a ki főispáni hozzájárulással kötötte a paktumot, tiltakozott a paktum-szegés ellen és kijelentette, hogy ő, a mire szavát adta, azt meg is tartja s ellene dolgozik a kormányparti jelöltnek.

— Ez a lázadás a szolgálai fegyelem ellen! zugták Péchy főispán körében és az után azt cselekedték, hogy a szótartó főszolgabíró elküldték szabadságra és levegőváltást ajánlottak neki. Korteszveztül pedig kinevezték a szolgabíró. Így hát az öreg Lakatos Miklós nem nézheti tovább csöndes nyugalommal az idők zajlását.

— Az ákosfalvi kerületben a nemzeti párt jelöltje Bethlen Gábor gróf legkevésbé sem

mével mást boldogít! . . . A ki igazán szeret, az nem ismer akadályt, hogy szerelme tárgyával egyesülhessen. Gondoljon arra, hogy hány-szor esküdött hűséget nekem! . . . És én, bízva esküjében, szakítottam minden udvarlómmal. No . . . és mert a szívem is csak egyedül önhöz vonzott! . . . Oh ha tudná mint szenvedek nem lenne ily kegyetlen hozzám! . . .

— Hát azt hiszi Irma, hogy én nem szenvedek eléggé? Hiszen két évi ismeretségünk alatt meggyőződhetett a kegyed iránti forró szerelmemről. De hát tehetek róla, ha a sors ellenem esküdött.

— Elég már, ne akarjon félre vezetni, hisz mindent tudok! — mondá, hangjában mély keserőséggel a leány — Önnek csak mulatni volt jó a vagyontalan árva leány, de nevével a gazdag Alpári Ilonát kínálta meg. De látja Dénes még nem késő — folytatá, esdőleg nézve arra, ki szívében az első igaz mély szerelmét gyújtá fel — még mindent jóvá tehet. Mondja szülőinek, ha csakugyan ők akarnák a gazdag leányt, hogy Ilonát nem szeretheti, mert szíve az enyém! . . .

— Milyen badar beszéd — felelt ő türelmetlenül, végét akarva szakítani ennek a reá nézve kellemetlen jelenetnek. — A való az, a mit mondtam, s ha nem akar hinni szavaimnak, én arról nem tehetek.

— Utolsó szava ez Dénes?

— Ha úgy akarja: utolsó.

Ekkor a leány, kezeit összekucsolva az ég felé tekintet, s fuldokló hangon így szólott:

— Oh Isten, engedd, hogy e csalfa férfi az Alpári Ilonával kapandó vagyont, gyarapítsa

oly nagyra, hogy gazdaságáért ünnepelve, irigyelve legyen Bővelkedjék pénzben, érje kitüntetés, csak örömben ne legyen része soha! Olyan sivár, kietlen legyen az élete, mint a milyené tevé az enyémet!

E visszaemlékezésnél a Tölcsvári Dénes melléből, kinos sóhaj tört utat magának, a melyre a megcsalt leány átkának súlya neheztelt.

»Bővelkedjék pénzben, csak örömben ne legyen része soha!« mondá az elkeseredett leány és kívánsága nem betelt-e mind?

Gazdag, ünnepezt és irigyelt, de élete mégis oly sivár, kietlen, mint a hogy óhajtotta számára a leány.

Nőül vette Alpári Ilonát, de nem atyja parancsára, mint hazudta volt a leánynak, de mert pénzsóvár lelkével vagyonra áhitozott . . . Egyes spekulációk folytán nevének hozományá, s a szüleitől reá maradt örökség, ma már megtízszereződve van, de mindez képes-e boldogságot, örömet szerezni számára . . .

Felesége, a gyenge idegzetű nő, fia születése óta folytonosan betegeskedik s daczára annak, hogy a leghirebb fürdőkre járt gyógyulást keresni, az erő még sem tért vissza az elgyengült testbe. A hosszas betegeskedés anynyira buskomorrá tette a szánandó asszonyt, hogy szellem világa is bomlásnak indult . . . Néha rémlátományok gyöttrik s ha ilyenkor közeledik hozzá férje: irtózza menekül előle. Már saját magának is terhére van és gyakran könnyörög az Istenhez, hogy vége magához; de a halál még sem akar érte jönni.

Tölcsváriának most már egyre megy. bár-

mikor szabadul is meg kinjaitól a szegény asszony. Már tul van azon a koron, hogy újra nő-sülhetne . . . Minden reményét, hogy öröme lehessen, fiába helyezé. És e reményében milyen keserű csalódás érte . . . A jövő örömeire épített tervei mind szétfoszlottak . . .

Életének sivárságát ez ideig a vagyonszerzés izgalmaival igyekezett elnyomni. Nagyravágyó lelkének hízelt az emberek hódolata és gyönyört érzett az eladósodott fölbirtokosok irigykedésén. Pár év óta azon eszmén jártatta fejét, hogy pénzével báróságot vásárol, hadd legyen irigyeinek száma még több és hódoljanak még mélyebben az alantos emberek. Már ki is szemelte egy ősrégi nemes családból a leányt, a kit fiával nőül fog vétetni. Aztán gyönyörködni fog a kedves unokákban, a kiknek szeretete öreg napjait megédesíteni fogja.

Most már vége mindennek! . . . Mint a pára foszlottak szét az aranyos tervek . . . Mi szüksége van már a báróságra, midőn fia ilyen megaláztatást akar hozni reá . . . Nem fog már palotához hasonló szép háza felélénkülni az unokák zajától, mert ő ama nőnek gyermekeit maga körül meg nem tűri.

Már nem dühöng többé, a gögös földesur, mert erejét a nagy izgalom igen kimeríté s a multjára való visszapillantás lelkét, rázkódtatá meg; de még mindig küzködik: nem akarja megadni magát.

Fölkel íróasztalától s a szoba háttérében levő kényelmes pamlagra dől, hol ebéd utáni siestáit szokta tartani. Feje a pamlag vánkósára fektetett karján nyugszik.

Gondolkozik . . . Lelke a multakon me-

lépett vissza a jelöltségtől, mint azt a kormány-párti lapok írták. A választók erősen tömörülnek Bethlen zászlója alá. A kormánypart, melynek jelöltje Légrády Károly, erősen készül a harcra s már is megkezdte a lélek-vásárlást. A pénzt úgy szórják, mint a polyvát. A legszemérmelenebbül foly a vesztegetés a hivatalosok részéről s majd, ha ez sem használ, akkor erőszakkal üzi a választókat az urna elé. De az ákosfalvi választók akkor is csak, Bethlen Gábor grófra fognak szavazni. M. A.

— *A tapolczai választókerületből* jelentik, hogy Kossuth Ferencz távozása után a függetlenségi és 48-as párt azonnal pártgyűlést hívott össze azon egyhangulag és nagy lelkesedéssel felléptették Hegedűs Károly fővárosi ügyvédet, a kit Kossuth Ferencz a czeglédi kerületből kitart.

— *Kisúcaujhely* ostromállapotban van. A máskor oly csendes várost izgatottságban tartja száz főnyi katonaság, melyre csak a liberális Haydin Imre megválasztása érdekében van szükség, minthogy különben semmi kilátása sincs a győzelemre. A néppárti Markovits megválasztása az erőszakoskodások dacára kétségtelen. A városban rend uralkodik, mert az ellenzék tartózkodik minden oly mozdulattól, mely ürügyül szolgálhatna az ellenfélnek már most a törvénytelenségekre. A választás napját a választók békésen várják.

M. A.

— *Szatmáron* soha nem hallott módon folyik a lélekvásárlás, etetés és itatás. Eddig már 60 ezer forintot költöttek el Ugron Gábor ellen, de még mindig újabb és újabb összegek érkeznek. Több választó polgár dr. Farkas Antalnak, a függetlenségi párt elnökének vakmerő vesztegetési kísérletéről tett jelentést. Két ügynök — kiknek nevét bejelentették — a Chorin-párt nevében náluk járt s 50 frtot ígért, ha kötelezik magukat, hogy Chorinra szavaznak s a lelketlen ügynököt egy városi rendőr kísérte, hogy valami bajuk ne történnék. Minden tisztességes ember felháborodott ezen az eljáráson, mely különben mostanáig napirenden van.

M.

— *Az iglói* kerületben München Aurél kormánypartit teljesen elveszítette választói bizalmát és jelöltségének firsorozásával a legnagyobb zavarokat idézi elő a különben is felizgatott kerületben, Hasonló viszonyok uralkodnak a megye többi kerületében is és ez az oka a népi izgatott hangulatának, nem pedig a néppárti honfoglalás, mint a kormány lapjai és egyéb közgei állítják. Természetes, hogy a kormány-nak fáj, hogy jelöltjei három kerületben kifog-

nak bukni. Már pedig ebben a három kerületben legalább 150.000 frttal dolgoznak az ellenzéki jelöltek ellen. A lublói kerületben például Arányi Miksa kormánypartit jelölt két főszolgabíró társaságában házról-házra jár korteskedni, annyit kínálva a voksokért, amennyit csak kérnének. De mindenütt visszautasítják. Nedeczfalván például 800 forintot kínált egyházcélokra, amit azonban természetesen senki sem fogadott el. M. A.

— *A héthársi* kerület volt országgyűlési képviselője, Bornemisza Lajos a jelöltségtől visszalépve, nyílt levelet intézett választóihoz, melyből közöljük a következőket: Alkotmányos és törvényes uton, számolva a hivatalos preszió és a szuronyok hatalmával, ez alkalommal nincs reményem Önöktől megbízást kapni. Izgatás, itatás, megvesztegetés és fenyegetés által nem akarok kerületemnek képviselője lenni. M.

— *Székesfehérvárott* a függetlenségi és 48-as revizionista jelöltek, a ciszterczita Kalocsay Alánnak napról-napra nő a pártja, mely soha nem hallott lelkesedéssel csüng jelöltjén. A zászlókra és választási jelvényekre maga a néprakta össze a pénzt, mert Kalocsay mint szegény szerzetes egy krajczárt sem áldozhat. Tóth Aladár mellett a kormánypart ezeket mozgósított ugyan, de Kalocsay megválasztása egészen bizonyosra vehető. L.

— *Szombathelyen* Wlassics közoktatásügyi miniszter ellenében a »néppárt«, mint Szombathelyről írják, az utolsó órában gróf Esterházy Móriczot fogja felléptetni. H.

— *Nagy-Károlyban* a kormány nem állított jelöltet a néppártot szidalmazó gr. Károlyi István ellen; a függetlenségi Govrik Ödön birtokost kiáltották ki, a ki a jelöltséget el is fogadta.

— *A nagyajtai* kerület függetlenségi és 48-as Ugron-párti jelöltjét, ifyefalvi Tankó Jánost mindenütt óriási lelkesedéssel fogadták és pártja a végletekig menő harcot is felveszi a zsidó Weisz Berthold aranyai ellen. Tankó kitarló küzdelme a kormánypartot már is annyira megriasztotta, hogy gróf Nemes Jánosban új jelöltet állítottak, nyilván csak azért, hogy valamiképp pótválasztásra szorítsák a székelyeket. Nemes János gróf táviratot is küldött Ugron Gáborhoz, hogy léptesse vissza Tankót, mert az ő győzelmé bizonyos Weiszszal szemben. Ugron Gábor válaszképpen a következő táviratot küldötte Nemes János grófhhoz: »Te gróf vagy, te ur vagy, lépj vissza te és nem a szegény székely tanár, a ki a kerületet kiküzdötte.«

reng... Előtte áll az egyszerű kicsiny ház, a pázsitos udvar közepén s ennek hátsó részén a rácsos ajtó, a mely a terjedelmes gyümölcsös kertbe vezet. Ez maradt rá szüleitől a kevés földbirtokon kívül. Ide kellett volna hoznia azt az életerős, kedves szép leányt, a ki oly forrón szerette őt. Ő is szerette e leányt, de a nagyravágás ördöge felülkerekedett szívében s elnyomva lett a szerelem érzése.

— Talán életemet öröm s boldogság között tölthettem volna el — sóhajtá busan — ha szemeimet a vagyon csillogó fénye el nem kápráztatja... Most már késő minden!... Eltűnt visszahozhatatlanul a nap, a mely a boldogság felé mutatott nekem utat... De helyemben talán mindenki így cselekedett volna — folytatá, megnyugtatón igyekezőn magát. — Vagy ki lett volna olyan balga, hogy az előkelő gazdag leány és a vagyontalan árva között válasszathatva, ez utóbbinak nyújtotta volna kezét.

Tölcsvári Dénes elérte azt, a mire olyan nagyon vágyott: vagyonáért irigyelt ember lett, s kényelem, bőség vette körül, de mit ért ő mindezzel, ha szíve üresen maradt... Szerelem nélkül vette el a kicsiny, vézna leányt s teherré vált rá nézve a beteges asszony. Milyen más élete lett volna azzal a másik leánnyal; igaz, hogy nem olyan nagyuri módon, csak egyszerű viszonyok között. De ugy nem boldogabb lett volna-e?...

Fölkelt a pamlagról s lassu léptekkel az íróasztal felé tartott.

— Holnap akartam írni annak a megba-

bonázott fiúnak, — mondá — de talán ma is képes leszek rá. Amde remélhetek-e kedvező eredményt, bár milyen hangon szóljon is levelem?... Ismerem természetét, a mely épp olyan, mint az enyém: akarata szilárd, hajthatatlan. Jellem!... Nem, ez nála mégis nemesebb, mint volt akkor az enyém, a ki könnyörtelenül, a részvétnek legkisebb érzése nélkül tudtam szakítani a vagyontalan leánnyal, a ki később — mert szívéből az irántam való szerelmet nem tudta kitépni s mert a rossz nyelvek a velem folytatott viszonyáról gyanusan kezdtek beszélni, sorvasztó betegséggel lett az áldozata.

Itt kinosan sóhajtott föl.

— Vége, mindennek vége! — kiáltá keserűen. — Fiam, a ki örömtelen életnek földelítője kellett volna, hogy legyen; a legérzékenyebb csapást mérte szíveimre!... Sem ma, sem holnap nem írok neki, mert ugyis hiába való volna... A milyen mély érzésű, szíve nem fog hűtlen lenni szerelme tárgyához. Könyörgéseim hiába valók lennének, mert szíve uralmat nyert esze fölött. És ha fenyegetném?... A milyen határozott jellem, félek, hogy elkövetné a legrosszabbat is. Akkor is a midőn írta, hogy 5000 forintot kártyázott el s én hozzá mentem, hogy személyes meggyőződést szerezzek állítása felől: asztalán találtam bucsu-levelét. Ha egy nappal később megyek, fiam nem lett volna már az élők között. Ezt a bünt lelkem el nem viselné!...

Am lássa, tegyen tetszése szerint. Azt azonban nem fogja kivinni, hogy házam

küszöbét ama nő, egy zsidó bérlő ispánjának a leánya, mint fiam neje, valaha átlépte.

Mily különös a sors játéka! Tölcsvári Dénes egykor szakított az öt forrón szerető leánnyal azért, mert nagyravágó lelke nem érte volna be az egyszerű igényekkel, csendes házi boldogsággal, — fia, most pedig a sors különös szeszélye folytán, a fölötté olyan nagyon uralmat nyert nagyravágására mért érzékeny csapást. A mire olyan nagyon vágyott: hódolata, irigykedése az embereknek, fiának egy lépése által mind semmivé lesz téve.

A gögös ember ezután csak szánó, vagy gunyos arczokkal fog találkozni... S nem jöne a guny és szánalom, ha nem lett volna olyan nagyravágó!

A fia pedig éppen akkor tüprengett a fővárosban.

— Apám nem ír, nem is jön... Áldását sem küldi. Elmenjek hozzá? Nem; nem is fogadna, nem eresztene magához. Soha sem fog az kiengesztelődni... Lesz-e majd nekem nyugtom tőle? Ő a vagyonnak, én a szerelemnek hódoltam meg.

— Tíz év múlva, mikor két fia játszott körülötte, az atyja által kitagadot Tölcsvári Béla, szegényes fővárosi ügyvéd körül, fölsóhajtott magában.

— Egy magában se vagyon, sem a szerelem nem képes tartósan boldogítani. Össze kell azt egyeztetni az erénnyel a köteletségérzet követelményeivel... Apám se tudta ezt, én sem... De fiam tudni fogják... A jó Isten megsegít benne!

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Ok t ó b e r 25. A nagyváradi polgári lövészegetület zárlövészete a Rhédey-kerthben.
 28. Képviseelő-választás Nagyváradon és Biharmegyében.
 29. A Kossuth-szobor leleplezése Bihar-Diószegen.
 N o v e m b. 29. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncszestély.

* **Az udvar elutazása.** Végleges megállapodás szerint az udvar kedden utazik el Budapestről és Bécsbe megy.

* **A biboros most sz. kollegiumban** 28 külföldi és 32 olasz biboros van, míg IX. Pius elődje, XVI. Gergely idejében 14 idegen tagja volt a sz. kollegiumnak: midőn XVI. Gergely meghalt, már csak 8 külföldi biboros volt. A dolgok természetétől folyt, hogy Pius 1870. óta több külföldi biboros kreált és pedig számszerint ötvenet. Az ő halálakor 25 külföldi biboros volt. XIII. Leó pápa ő Szentsége összesen 51 külföldi egyháznagyot kreált biborossá, kik közül most már csak 28 él; az ő pontifikátusa alatt összesen 114 biboros halt meg.

* **A bajor püspöki kar és az iskola.** A bajor püspöki kar a mult hónapokban tanácskozássra gyűlt, hogy közös megállapodásra jusson a bajor iskolarendtartás azon intézkedései ellen, melyek a papságot egészen kiszorítják az iskola felügyeletéből. A püspöki kar abban állapodott meg, hogy közös előterjesztést intézzenek a regensherczeghez, amelyben az egyház sérelmeit feltárván, azoknak elhárítását kéri. Most érkezik annak a hire, hogy a regensherczeg igen jóakarattal fogadta ezt az előterjesztést s azt beható figyelembe vétel végett küldte le a kultuszminiszterhez.

* **A muzeumról.** Enyhe, esősre hajló idő kedvez a muzeumi kerti munkának. Most ültetik t. i. Barényi püspöki kertész felügyelete alatt a fákat és cserjéket a muzeum körüli parkba, amely ilyenformán millenniumi park lesz. Mivel nemsokára remélhetőleg eltűnik az a faldarab is, mely a Schlauch-parkot elválasztja a muzeum-parktól, a két kert egyet fog képezni, csak egy uttal lévén elválasztva. Mivel a muzeum-parkot is jóformán a hibornok-püspöknek köszönheti a város, a Schlauch-park névvel mindkettőt lehetne illetni. — Ha az idő november első felében nem lesz tulságos kemény, az egy-

let nyitva fogja tartani a muzeumot, hogy lehetővé tegye azoknak a sokaknak is a muzeum megismerését, akik eddig nem látogattak oda. Kivált az előkelő körökből még meglehetősen sokan vannak ilyenek. Különben az ezredéves kiállítás zártával haza fog kerülni a pompás zománcos ezüst kehely, melyet b. e. Ipolyi püspök a XVI. századbeli gyönyörű Pethe Lászlóféle kehely mintájára készített s mely az ékszer-szekrény bársony trónjára kerül; ugyszintén a pluvialé csat, melyet nagyváradi beiktatása emlékére készített s melyen a győri Sz. László herma (mellszobor) képe diszeleg. Előre is föl hívjuk e két gyönyörű műtárgyra a közönség figyelmét.

* **A honvédség köréből.** Király Ő Felsége Valencics Dániel ezredes, a 79. gyalogdandár és a honvédtörzstiszti tanfolyam parancsnokát a dandár parancsnokság alól felmentette; — **Nagy Győző** gyulai 2. honvédegyezredéből őrnagyként a budapesti 1. honvédegyezredhez áthelyezte.

* **A székesegyház fölemelt szentélye.** Szerényen folyik a munka a székesegyház szentélyébe. Már csaknem egészen le van rakva a kőpadozat s már most is impozáns látványt nyújt a 60 centiméterrel fölemelt szentély. Alig van hátra egyéb, mint a szentélyhez vezető széles márványlépcső lerakása, melynek anyaga mindezt ideig nem érkezett meg. Az oltár, melyet alig emeltek áprilisig, persze nem valami kedvező képet nyújt; csak akkor lesz kész ha e kerül a szentélybe e magas fehér márvány új oltár.

* **Uj nemes.** Király Ő Felsége Hercz Zsigmondnak, a magyar általános köszvénybánya részvénytársulat igazgatójának a »királdi« nemesi előnevet adományozta.

* **A Rhédey-kert gondozása.** A Rhédey-kerti faiskola és a Rhédey-kápolna gondozására nézve Nagyvárad városa és a polgári lövészegylet közt kötött szerződés a jövő évi márczius elsejével lejár. R a g á n y János főszámvévő előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a szerződés megújítása iránt intézkedjék.

* **Kálnoky gróf új hivatala.** Mint Bécsből jelentik, Kálnoky Gusztáv gróf, a volt külügyminiszter, udvari hivatalra van kiszemelve, melyre már a legrövidebb idő alatt ki fogják nevezni.

* **A tiszántuli ev. ref. új főgondnok beiktatása.** Gr. Dégenfeld József főispánnak az újonnan megválasztott tiszántuli ev. ref. főgondnoknak ünnepélyes beiktatása a nov. hó 18-án megtartandó őszi rendes közgyűlésen fog megtörténni.

* **Veszedelemes utazás.** Kanizsa közelében okt. 22-én a soproni posta-vonat kisiklott. Egyik első osztályú kupéban két huszár tisztült, Frank építőmester fia. A vonat a legnagyobb sebességgel robogott Sopron felé, a mikor a két tiszt egyszerre rettenetes recsegést hallott. Felugrottak az ülésről és aggodalommal várták a veszedelem helyzet további fejlődését. A következő pillanathban a kupé padlója iszonyu recsegéssel ketté tört, a tiszteket porfelhő borította el és a nagy nyíláson keresztül kődarabok repültek a kocsiába. A tisztek keresték a vészfélszket, de nem találták. A vonat robogott és a helyzet mind veszedelemesebb lett. A kupé fala lehajlott és elvált a tetőtől és maguk az ülések is rettenetes módon ropogtak, úgy, hogy minden pillanathban összetörhettek. Az utasok már csaknem kiestek a kocsiából, a mikor végre egy kalauz észrevette a szörnyű helyzetet és megállította a vonatot. A vizsgálat azután kiderítette, hogy egy kerék megrepedt, külője kitört, belefuródott a pályatestbe, és a földet, köveket a vagonra szórta, a melynek feke a lövegek ereje alatt összetört.

* **A felültetett Nagyvárad, de a város.** Tenger nép tödült ki tegnap este a 7 órai gyorsvonat elé. Nagy volt a híre, hogy Kossuth Ferencz jön. A 48-as párt elnöke dikcióra készen állt a peronon, izgalmasan várta mindenki

a legnagyobb magyar kicsiny fiát. Hanem megtörtént egy mindennapos csoda, a gyorsvonat berobogott Kossuth Ferencz nélkül. Nem akarta hinni a publikum s a felültetésnek az volt a következménye, hogy ugyancsak sok dolga akadt a rendőrségnek. Mint hírlík Kossuth Ferencz nem fog megjelenni a b.-diószegi Kossuth-szobor leleplezésén.

* **Az ipariskolák főigazgatója.** A vallás-és közoktatási miniszter körrendeletet intézett a II. foku iparhatóságokhoz, a melyben tudatja, hogy a hazai iparoktatási intézetek fölötti főfelügyelet gyakorlására egy főigazgatói állást szervezett s erre M á r t o n f y Márton kir. tanfelügyelőt nevezte ki. Az új állásra nézve szolgálati utasítást is küldött szét. Kéri az iparhatóságokat, hogy ez intézkedéséről az I. foku iparhatóságokat értesítsék s azok a szolgálati utasításhoz alkalmazkodjanak. Végül felhívja az iparhatóságokat, hogy úgy M á r t o n f y Márton, mint a keresk. miniszter által kinevezett S z t e r é n y i József főigazgató működésében támogassa.

* **A kiállítás utolsó napjai.** Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága ma körlevélben figyelmeztette a vidéki hatóságokat, hogy a kiállításra készülő felrándulásokat sietessék s esetleg újabb felránduló csapatokat szervezzenek, mert a felrándulásra adott összes kedvezmények még érvényben vannak november 3-áig kizárólag.

* **Kikeresztelkedett nagybirtokos.** Több ízben megemlékezünk róla, hogy Steinfeld Mihály pusztmaesi nagybirtokos odahagyja ősei vallását s felveszi a keresztiséget. Mint egy debreczeni lap értesül Steinfeld Mihály és családja tényleg áttért az ev. református vallásra. A keresztelést Szele György tépei lelkész végezte, a ki előzőleg a keresztelésre engedélyt kért Kiss Árontól. Az áttérési szertartás a Steinfeld Mihály pusztmaesi kastélyában ment végbe.

* **Tűzlárma.** Tegnap délután fél öt órakor tüzet jeleztek a tűzoltó őrtanyán, hidegserutczára. Ki is vonultak, hanem mivel itt nem találtak tüzet, elindultak a vasut felől levő füst után, de mire oda értek, nem láttak egyebet három embernél, kik egy kis tűz körül ültek és szalonát piritottak. Ezt látva visszavonult a tűzoltóság, rendőrség, no meg a nép, az Istenadta nép, kitől még járnai sem lehetett a vasut-hoz vezető utcán.

* **Kikeresztelkedett zsidóleány és atyja.** A Turony községből Pécsre költözött K ó h n Józsefné leányát, Kóhn Juliát hosszabb időn át gyógykezelték a pécsi közkórházban. Mint-hogy az ápolat vagyontalan, apjától követelte a hatóság az ápolási díjat. Kóhn a közigazgatási bizottsághoz felebbezett, azzal érvelve, hogy leánya keresztényné lett és ezért a zsidó vallás tanítása szerint megszünt az ő leánya lenni. A bizottság azonban nem fogadta el Kóhn ügyes érvelését, mert ha a leánya vagyon hátrahagyásával, lemenő örökösök nélkül meghalt volna, bizony Kóhn uram az öröklési törvény alapján követelné jussát.

* **Nyolcz lopott ló.** Mogyorós Péter, Nagy Lajos, Márna Sándor és még egy szekeres, tegnap kétségbeesve mentek a rendőrség elé. Panaszkodtak szerint tegnapelőtt éjjel, míg ők szundikáltak, a felügyelet nélkül levő nyolcz lovukat ismeretlen tettesek elhajtották. A lovak és a tolvajok megkerítését nagyban megnehezíti az a körülmény, hogy még csak gyanujuk sincs senkire sem. Mint mondják — talán valami kóbor cigányok vihették el. De hát Nagyvárad nagyváros s annyi benne a cigány, hogy még talán negyed része is sok lenne. A vizsgálatot, illetve nyomozást a rendőrség megindította.

* **Rendőri hírek.** Eltvedt fíu. Szücs Antal 15-éves vékony barna fíu, Szőke Mihály gyámfia elkóborolt valamere és sehohsem találják. Szőke Mihály, kéri gyámfiának, a rendőrséghez való felvezetését. — Furcsa hitelező. B o r o s Miklós, czukorkákat szokott készíteni, aztán a piacon árulgatja. Valami 3 frtnyi adósága volt F e l d h e i m Izraelnél. Ennek dacára mégis odament vásárolni és kérte Feldheimot, hogy megfizeti a három forintot, s

adjon 3 frt s néhány krajczár ára fűgét. Adtak is neki s ő egy tizzessel fizetett. Alig ment azonban a második házig, a segédek megrohanták és követelték a régi adóság megfizetését sőt a fűgét is elvették tőle. A megtámadott, panaszt emelt a rendőrségnek. — **Elta-posott kocsis.** Tegnap délbén 12-órakor özv. Erdélyné háza előtt egy káptalan uradalmi tiszt kocsiját a lovak elragadták és egy ökrös szekérhez csapták. A kocsis, a lovak közé esett és így vonszolták egy darabig. A lovak alól súlyosan megsebesülve került ki. Az első orvosi segélyben dr. B a r ó t h y Ákos részcsitette és koponya repedését konstátált. A szerencsétlen kocsiat beszállították a kórházba.

x **Legujabb szenzáció.** Londonban egy szappant találtak fel, mely nemcsak mos, hanem tetszés szerinti színben meg is festi a legfinomabb szövetet, bársonyt, csipkét stb. Sajátságos, hogy sem a kezét, sem az edényt nem fogja, míg a festett tárgy színtartó és nem fakul meg. Az angol gyár ezen találmány elárúsítását, mely *Maypole Soap* néven jön forgalomba, már Magyarországon is megkezdte.

Nagyvárad város közügyei.

A városi mérnöki hivatal újja szervezése.

B u s c h Dávid városi főmérnök tegnap előterjesztést tett S a l Ferencz polgármesternek, a melyben mérnöki hivatal személyzetének újjászervezését sürgeti. O r b á n Ignác mérnök elterjesztésével egy mérnöki állás üresedésben van s jelenleg egy főmérnök és egy építész van a mérnöki hivatalnál. Ez utóbbi a nagyobb építkezések felügyeletére, 1898 év végéig van felvéve a városhoz.

Mivel a szervezeti szabályok módosítását és a fizetés emelést a miniszter nem hagyta jóvá, kéri a főmérnök a polgármestert, hogy tegyen előterjesztést a közgyűlésnek a mérnöki hivatal újja szervezésére nézve. És pedig úgy, hogy a főmérnök mellett egy mérnök alkalmaztassék, aki a főmérnököt helyettesíti, 140—1500 frt fizetés és 300 forint lekpénzzel, továbbá rendszeresítessék egy építőmesteri állás 1200—1300 frt fizetéssel és 300 frt lakpénzzel. Ez alapon lenne a most üresedésben levő mérnöki állás betöltendő. Azért sürgeti a főmérnök a mérnöki hivatal mielőbbi illetén rendezését, mivel sok munka vár elintézésre.

Megfellebezett téglagyári engedély.

K ö b l ö s Ferencz nagyváradi építész-válalkozó a várad-olaszi-i temető és a I. sz. papnövelde közt levő földterületen egy téglapregető körkemenczére kapott az első foku iparhatóságtól iparengedélyt s daczára, hogy a I. sz. püspökség, káptalan, papnövelde az ellen felebbezést adott be, mielőtt a harmadfoku határozat leérkezett volna a minisztertől »jóakarói« tanácsára a kemenczét felépítette Köblös Ferencz.

Kitünt az is, hogy az I. foku megsemmisített engedély más helyre szól, mint a melyre kérte és építette Köblös a körkemenczét. Azóta üzem nélkül áll a téglapregető kemencze.

Köblös azonban új iparengedélyért folyamodott arra a helyre, a hol a kemencze fennáll s a rendőrkapitányi hivatal, mint I. foku iparhatóság megadta az építkezési engedélyt.

Az engedély ellen a nagyváradi I. sz. püspökség meghatalmazott ügyvédje tegnap felebbezést adott be a tanácshoz, a melyben kifejti, hogy az I. foku iparhatóság tullepte hatáskörét, mivel a miniszter határozott rendelete ellenére, hogy »minden további tárgyalást mellőz«, újabb ipar engedélyt adott ki.

Czáfolja a felebbezés azon állitást, hogy a füst elenyészik a kemenczében s az engedélyezés ellen felhozza, miszerint a téglás szekerek zavarnák a temetésekét s a v.-velencei állapotokra hivatkozva, a munkások gyakori kihágásai miatt is ellenzi a telep engedélyezését.

Kéri a felebbező a városi tanácsot, hogy az I. foku iparhatóság engedélyét semmisítse meg s az építkezést, esetleg a kemencze üzembehozatalát tiltsa meg.

Kortessvilág a vasuton.

A képviselőválasztásokból a vasutaknak nem csekély a hasznuk. Az ország minden irányába tovarobogó vonatok meg vannak rakva képviselőjelöltekkel, küldöttségekkel és kortesekkel. Ezek most a tulajdonképpeni *tehervonatok*.

Az I. osztály pamlagain a jelölt urak utaznak és nagy izgalom közepette magolják a programbeszégeiket és számolják, felosztják az alkotmányos költségeiket.

A második osztály tele van különféle végrehajtó bizottságokkal, akik jeltört voltak valahol.

A harmadik osztály fapadjain *harczrakész* korteshad terpeszkedik és hatalmasan teli füstölő finom választási szivarokat a nehéz levegőjü kúpkat.

Zászlógyári és egyéb alkalmi ügynökök vegyülnek a kortesek közzé, a beszéd élénk és vidám, mert mindegyik érzi, hogy most végre eljött az *ő ideje*; az állomások éttermeiben pedig máris nagyokat isznak előre a képviselőjelöltek bőrére.

Napok óta tart már ez a mozgalmas élet a vasuti kocsikban. A Bánffy-pénzzel bélelt hivatalos jelöltek arról ismeri föl az ember, hogy ezek — vágják a legvigább arcot, még fütörésznek is utközben.

Hangulat tekintetében közvetlenül ezek után sorakoznak a mandátumra pályázó gazdag gyárosok, nagykereskedők és egyéb *áldozatkész* hazafiak. Két hét múlva már másképp utaznak majd az alkotmányos harc katonái. A telt zsebű kortesek és pártvezérek az első osztályra kerülnek, ahol a jól végzett munka után hatalmas czéczokat csapnak.

A második osztály tele lesz mandátumokat szállító küldöttségekkel míg a harmadik osztály szomorú falai közt letörve, üres erszénnyel utaznak vissza a *bukott* jelöltek, akik a mérkőzés után is megmaradtak jelölteknek — a következő választásokra:

Igy lesznek az elsők utolsókká, és az utolsók elsőkké!

Pécsy K.

TANÜGY.

Az iparos segédek szakrajz-tanfolyama.

Az iparos segédek szakrajz-tanfolyama évről-évre nagyobb sikert és eredményt mutat fel a dícséretesen közrehat ifjú iparos nemzedékünk fejlődésére. A tanfolyamot ez év telén is megtartják. A tanfolyam elnöksége kéri Nagyvárad város tanácsát, hogy az 500 frt évi államsegély iránti kérelmét pártolólágg terjeszse fel a miniszterhez. Mivel azonban az államnak a tanfolyam végén fizeti ki a segélyt, a pénz pedig a berendezésnél szóval a tanfolyam megkezdésénél már szükséges, előlegképpen kifizetni kéri Nagyvárad város pénztárából, az 500 frtot. Beterjesztik jóváhagyás végett a tanerők névsorát és a tantervet. E szerint a tanfolyam felöleli az építő-, fa-, fém-ipart, cipész és szabóipart. továbbá érdekes népszerű felolvasások és előadások által terjesztik az általános ismereteket.

A tantervből közöljük a következőket: építési szerkezetek, kőműves és ácsok részére, előadja Bach Nándor; építkezési tervezet és költségvetés, fa-, fém- és építő-iparosok részére, előadja Bach Nándor; lakatosok és bádogosok részére, előadja Tolnay Miklós gépészmérnök, fűtőházi főnök; szabászati szakrajz szabók részére, előadja Nagy György Szabó iparos; szabászati szakrajz cipészek részére, előadja Papp János cipész-iparos. Lesznek továbbá népszerű felolvasások és előadások az irodalom-történet, alkotmánytan, fizika, technologia köréből és társadalmi, politikai kérdésekről; előadók lesznek: Potássy János, dr. Szombathy István, dr. Tóth Mihály, dr. Türr Lajos és Váraljai Sándor középiskolai tanárok.

IRODALOM

A Szent István-társulat kiadványai.

A társulatnak Tudományos és Irodalmi osztálya kiadta dr. Mihályfi Ákos cisztercita rendű áldozó pap, a rend budapesti hittudományi és tanárképző intézetében tanár és lelkiigazgató munkáját: »A papnevelés története«-t. — A napokban kiadott másik könyv czime: »A magyar kath. főpapság végrendekezési jogának

története.« Irta: Kollányi Ferencz. A 300 lapra terjedő munkában bőven s lelkiismeretesen van megírva a könyv czime által feltüntetett jog történeti kérdés, mely nem tartozik azon kérdések közé, melyek teljesen tisztázottak lennének s a közönség értené. Ezen hiányt pótló művet az olvasóközönségünk figyelmébe ajánlhatjuk. Ára 3 frt. — A harmadik könyvnek, mely mostan megjelent, czime: »Ezeréves Magyarország.« E műben össze van gyűjtve XIII. Leó pápa és a magyar kath. főpásztorok ünneplő szavai papjaik és híveikhez a magyar honfoglalás ezredik évfordulója alkalmából. Az érdekes tartalommal bíró könyvnek, mely mindig és mindenkinek szórakoztatására szolgálhat elolvasása által, ára 1 frt. A könyvben 248 lap van, a mi elég tanúság olesósága felett. — A társulat jelenlegi többi kiadványai »A honfoglalás és Erdély«. Irta: K a r á c s o n y i János. Az ez évben a tud. és irodalmi osztály május 20-iki ülésén tartott felolvasásnak külön lenyomata. Jeles történetirónk érdekes és figyelmet keltő munkája. Ára 30 kr. — »A magyar nép könyvtára«-nak 5-ik kötete a »Műhelyből« czim alatt jelent meg. Elméleteket tartalmaz a magyar iparos életből. Irta: B o d n á r Gáspár tanár. A 148 lapból álló kemény kötésű kis könyvnek ára 30 kr. — »Népiratok«-ból megjelent a 115. sz. »Három szent testvér« czimel. Boldog Margit, Boldog Jolánta és szent Kunigunda élete. Irta: Kudora Ödön. Budapest, 1896. 16-r., 28 l. Ára 4 kr. 8 fillér. — A 116. számú »A féllábu koldus«, vagy: az Isten se nem siet, se nem felejt. Irta: Janics Ferencz. Budapest, 1896. 16-r., 22 l. Ára 4 kr., 8 fillér. — A 117. számú »Két falusi történet.« Irta: Prónay Antal. Budapest, 1896. 16-r., 16 lap. Versben. Ára 2 kr., 4 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Az »Alkotmány« sajtópöre. Előző számunk idevonatkozó tudósításának pótlásául adjuk a czimben említett pör kimeneteléről szóló következő értesítést.

Rédei Ferencz, a bepanaszolt újságíró, tanukat hozott annak igazolására, hogy a törvénybíró tényleg elemelt egy kisközönségbeli szénát, de a bizonyítási eljárást nem engedte meg a bíróság.

Az esküdtek visszavonultak, úgy egy óra hosszat tanácskoztak, aztán meghozták a verdiktet, a mely szerint Rédei rágalmazásban nem, csak becsületsértésben vétkes. De ez a vétkeség Fuchs jegyzővel szemben nem, csakis a két másik panaszossal szemben áll fönn. Ezért aztán a törvényszék Rédei Ferenczet 70 frt pénzbírságra s a költségek megtérítésére ítélte. Garam-Kis-Salló érdemes jegyzője tehát benne maradt a páczban s keresheti másutt azt a szappant, a melyet mosakodásához az esküdtszék nem adott meg neki.

Igy végződött a híres pör, a melyben panaszos vala a jegyző, törvénybíró s Garam-Kis-Salló kiváló falubirója.

Esküdtszéki tárgyalások. A nagyvárad esküdtszék, több ügyek közt november hóban a következőket fogja tárgyalni:

November 4-én: Ifj. Faragó István megyei aljegyző, — ifj. Krón Károly ügyvéd jelölt elleni ügyét.

November 11-én: Vledényi Schankebanknak, az »aradi közlöny« elleni sajtó perét.

Egy cigány asszony. Felesleges talán mondani, hogy egy olyan cigány asszonyról van szó, mely lop. Miczura Borcsának hívják. Meglopta Balogh Imrét, kivel hitetlenül élt, továbbá Toldi Gábornét. Ez utóbbtól, házi eszközöket lopott. Tegnap a törvényszék eie került e lopásokért, s a kir. törvényszék a tolvaj asszonyt méltónak találta két havi börtönrre.

Lopás. Grósz Gyula 18 forint áru portékát lopott Diósy Ede kereskedőtől. Azonban tettén rajta vesztett, és a törvényszék elé került. A törvényszék Grósz Gyula uraságot, bármint tagadott is bűnösnek mondta ki és három havi fogházra ítelték.

A gyujtogató. Popa Tyodor nevű, sápadt arcú oláh ember állt tegnap a törvényszék előtt. Arczáról leri a szenvedés, látszik rajta, hogy beteg, magok a bírák is sajnálkozva néz-

tek rá. Szörnyű betegsége van, mit az orvosok piromániának neveztek el. Őt rendű gyujtogatáson csipték rajta eddig, ezért került a komor törvényszéki terembe. A védő ügyvéd indítványára azonban nem foglalkoztak az ügyével, hanem pestre küldik fel, megvizsgálás végett.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebed ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irta:

GÉRARDE D.

21

— Kisasszony azt mondja, hogy lengyel férfinak csak lengyel kardot kellene viselnie. Nem akarok magával vitába elegyedni, azért ne is szóljon egy szót sem a hivatásom ellen; szolt Kázmér komolyan.

— Maga képes volna oly lelkesedéssel beszélni az osztrák kardjáról, mint apám az ekéiről; gúnyolódott Viczia.

— Meghiszem azt, akár órahosszat.

— Hát aztán beszéljen!

— Minek? Nem akarom én magát untatni.

— Beszéljen csak; ha elunom magam, majd megmondom.

— Az igazán igen le fog kötelezni; választott Kázmér.

A fiatal tiszt elkezdett beszélni, a leány pedig hallgatta és vizsgálódott, elmélkedett a beszédjén; tíz percnyi élénk társalgás után sem mutatta, hogy unatkozik. Azután Kázmér közbevetett egy kérdést.

— Mit gondol kisasszony, jó barátok leszünk-e mi az én huszár attilám daczára is?

— Hogy ne! Azért még nem kell háborúba szállnunk; viszonzá némi pirulással Viczia.

— Hát eddig volt háború köztünk?

— Hát igen; majdnem összevesztünk az ásók és kaszák fölött. Ezeket sem szabad ám megvetni. Majd minden nemzeti harcunkban szerepet játszottak. Remélem, hogy egykoron még hasonló szerep jut még nekik.

— Isten mentsen! kiáltott föl Kázmér. Én remélem, hogy ez nem fog megtörténni soha; az örülség volna! Viczia kisasszony, úgy látszik, megint vitába keveredünk.

— Mondja ön, Bielinski ur, el van ön tükélve, hogy velünk fog küzdeni, ha szabadságunkért, önállóságunkért fegyvert fogunk, ami előbb-utóbb bizonyosan meg fog történni?

A leány villámlo tekintettel fürkészte Kázmér arczát, mintha feleletétől függene a lengyel ügy győzelmé.

— Majd válasz helyett elmondok valamit. 1848-ban huszárezredem Duklában állomásozott; a második hadosztály e helytől néhány mérföldre volt táborban. Ön tudja, hogy a fölkelés pillanatában a magyar kormány hazahívta az összes magyar ezredeket. A mienk is megkapta ezt a fölhívást. A parancsot az ezredes vette át; ez azonban nem hirdette ki. Egy másik parancs már a másik hadosztály parancsnokához volt intézve. Amint az alezredes azt kihirdette, az egész második hadosztályt azonnal elfogta ama magyar mozgalom örülete.

Pedig voltak lengyelek is csehek is a hadosztályunkban, akiket éppen oly örületes mámor kapott el, mint a magyarokat.

Meg kell segíteni a magyarokat, hogy aztán, ha majd reánk kerül a sor, biztosak lehessünk az ő támogatásukról. Ilyeneket s hasonlókat beszéltek. Egy szerencsétlen pedig agyonlötöte magát, mert nem tudott magával tisztába jönni, vajjon hősi vagy gaz tettet követ-e el, ha bajtársaival a magyarok segítségére siet.

Ami engem illet — folytatá Kázmér — én soha sem tudtam fölfogni, hogy az elhatározás e kérdésben nehézséggel járna. Vagy megszégik hűségüköt vagy nem. Én a magamét híven megtartottam. Én tehát nem mentem velük. Egy pillanatig sem haboztam választásomban; mégis mennyi keserű órát szerzett az nekem!

— És mennyien maradtak vissza? kérdé feszülten Viczia.

— Egyetlen egy se kivülem; választott tompán Kázmér.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Ostromállapot.

Brezsnóbánya, okt. 23. (Saj. tud. táv.) A mi választó-kerületünkben levő Erdőköz helységben, ahol kétezerre rug a lakosság száma az ostromállapotnál is rosszabb állapotok uralkodnak: csendőrök czirkálnak egész nap a helységben és nem engedik meg a szabad közlekedést a szomszéd helyiségekkel; délután öt órákor már nem szabad az utcán járni, esti nyolcz órákor már a gyertyát-lámpát el kell oltani; a község legértelmesebb lakosait elfogták és a kerületi székhelyen börtönbe zárták. A befolyásos választók királyhoz küldöttséget menesztenek.

Protestáns néppárt.

Budapest, október 23. (Saját tud. távir.) Háromszék megye egyik ev. ref. lelkésze, Kiss Lajos protestáns néppárt szervezését indítványozta azon czélből, hogy egyfelől a katolikus néppárt ellensúlyoztassék, másfelől a jelöltektől az 1848-diki XX. törvényzikk megvalósulását követelje.

Az ág. evang. konventje.

Budapest, okt. 23. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt folytatta az ág. ev. egyetemes konvent gyűlését, P r ó n a y Dezső báró enöklete alatt. Leginkább administratív ügyeket intéztek el, bizottságokat választottak.

Képviselőjelölt halála.

Hajás, október 23. (Saját tud. távirata.) Kalmár István, szegedi ügyvéd, a fülöpszállási kerület függetlenségi jelöltje, hirtelen meghalt.

A külügyi helyzet.

Bécs, okt. 23. (Saját tud. táv.) Beavatott forrás szerint a nagyhatalmak végleg megegyezésre jutottak a törökországi reformok ügyében az örmények keresztény kormányzót kapnak, a többi tartományok pedig bizonyos szűkebb koru autonomiát.

Párbajozók törvényszék előtt.

Budapest, okt. 23. (Saját tud. táv.) Az iteni törvényszék ma tárgyalta Fodor Károly és

Sztrakay Norbert vivómesterek párbaj-vétségét. A két vivómester hosszú ellenségeskedés, majd hírlapi polemia után mérték össze kardjaikat; Sztrakay a fején sebesült meg, Fodor az arczán kapott karczólást, de ez utóbbi állítólag akkor történt, mikor Sztrakay már megkapta a vágást. A törvényszék mindkét vivómestert nyolcz napi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A gabona ára megint hanyatlik. A gabonahausse megállapodott. A kontreminőrök akcióba léptek s az árakat mérsékelni akarják. A nyugati piacokon máris nagyobb buzakészleteket vetnek piacra. Az amerikai piacokról lanyha irányzatot jelentenek európai előadásokra, Párisban a buza 1-1.15 frankkal esett, Berlinben 5 márkával hanyatlott a buza ára, Londonból nagyon lanyha irányzatot jeleznek, az árak 1 shillinggel estek s Bécsben is lanyha volt az üzlet. Ugy látszik, hogy bár semmivel sem javult a termés az aknamunka igyekszik az árakat börzei technikával leszállítani.

Sertés-tenyésztőknek. A földmivelésügyi miniszter a sertésvész pusztítása következtében

mutatkozó nagyobb mértékű apaállat hiány apasztása érdekében tudvalevőleg fölhitva a községek, hogy a köztenyésztésben használandó sertéskanok közvetítő beszerzése és méltánylást érdemlő esetekben kedvezményes árban és fizetést föltétel mellett való engedélyezése végett forduljanak hozzá. Intézkedett a miniszter arról is, hogy ugy az állami birtokon nevelt, valamint az ország jelesebb tenyészeteiben eladó kananyagot közzei megsemléljék és a mennyiben köztenyésztésre alkalmasnak mutatkozik a bejelentett szükséglethez mérten a községekben való kiosztás czéljából beszerezzék. A miniszter ez akciójára már az ujonnan kinevezett állattenyésztési felügyelők közreműködését vette igénybe.

Terménytőzsde.

Budapest, október 23.

B u z a ősze, bácskai	7.50
» ősze, északi	7.52
» október-novemberre, bácskai	7.91
» okt.-nov.-re északi	7.92
R o z s ősze bácskai	6.81
R o z s ősze, északi	6.83
T e n g e r i, okt.-nov.-re, bácskai	4.19
» okt.-nov.-re, északi	4.21
R e p c z e október-novemberre, bácskai	0.00
» okt.-nov.-re, északi	0.00

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Mossatok a hirneves „LESSIVE PHENIX“ franczia mosószerrel!!!

Egyedelárusítás Nagyvárad részére

Janky Antalnál, 231 2-5
Kádár és Kissnél,

hoi részletes prospektusok ingyen kaphatók.

É R T E S I T É S !

Partieárak vétele és eladásáról.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló **kézmű- és divatáru üzletemet** egy nagyobb csődtömeg előnyös vétele által egy kizárólagos

Partieáru üzletre

átalakítottam és ezentul az összes árukat mint divatkelmék, gyapjuruhaszövetek, zefirek, vászonáruk, asztalneműek, zsebkendők, ágytakarók, szőnyegek, valamint minden a rőfös szakmába vágó czikkek nálam ugy nagyban mint kicsinyben 50%-al a rendes árakon alul kaphatók.

Tisztelettel

NÁDAS IGNACZ

Zöldfa-utca elején.

FREYBERGER ALBERT

kézimunka, rövidáru és gyermek-ruha nagy raktára
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.

Figyelemre méltó újdonságok az őszi s téli idényre.

DIVAT OSZTÁLY:

Blousok a legutolsó divat szerint:

Valentine legjobb mosó	1.90—2.20 frtig.
Flanel blousok	2.50—3.50 frtig.
Flanel ingek (ujdonság)	3.50—6.— frtig.
Szövet blousok elegáns kivitelben	3.50—6.50 frtig.
Bársony blousok	2.80—15.— frtig.

Selyem blous különlegességek.

Kész reggeli costumok

5.50—8. frtig elegáns kivitelben.

Gyermek ruhák finom posztóból 1.80—4.80 frtig. — Gyermek felöltők 2.80—6 frtig.

Gyermek **fejkötők, sapkák, harisnyák, meleg alsó ruhák** minden árban
kalapok és ruha diszekben folytonos újdonságok.

Különös figyelmében ajánlom a tisztelt vevő közönségnek

kézimunka raktáram,

mely fölülmul minden nagyobb város kereskedéseit e czikkekből; azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az eddigénél

—≡≡≡ 50 százalékkal olcsóbban ≡≡≡—

árusíthatom raktáromon levő **kézimunkákat** és **hozzávaló anyagokat.**

Azon reményben, hogy a tisztelt vevő közönség nem fogja elmulasztani megtekinteni,
 a még eddig nem létezett **kézimunka** újdonságokat.

kiváló tisztelettel

FREYBERGER ALBERT,

kézimunka, rövidáru és gyermek-ruha nagy raktára
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.